

یرزج نبا ترابع صقان لقن بحاص هابتشا لماع دیهمتلا

ریغ ةءارق لمعلل زواج مدع یلع ةمامل ءامدق قفتا «لوصاللا ةیفاو» یف و نکل و ةعیشللا نم ماقملا اذه یف مملکت نم مهعبت و ةروهشملا رشعلا و اعبسللا لیلدلا یتأی و اهنع یدعتلا زواج هرهاظ و .یهتنا ،هب دتعیلیلد لقنی مل .هفالخب ءببتلا ةداهشل رظن ةمامل ءامدق یلإ کلذبةسن یف و .هب دتعملل ماملل و یندملل دیعس نب نامثع و رمع وبأ طفاحلا اذه ،کلذ یلع مهوړخاتم معن وبأ و یبرعلل ركب وبأ و یودهملل راعم نبا دمحا سابعلا وبأ و بلالط وبأ یکم امک زواجلل ةنیعتم ریغ ةعبسللا هذه نل :لقن ام یلع اولاق ینادمهلا ءالعلل تءارقل رشنللا باتک» یف یرزجلل دمحم نب دمحم نیدللا سمش لاق و .یتأیس ول و ةینامثعلل فحاصلل تقفاو و هجوب ول و ةیبرعلل تقفاو ةءارق لک :«رشعلل سانللا یلع بجو و اءدر زوجی ال یتلا ءحیحصلل ةءارقلل یهف اهدنس حص و آللامتلا حاهذه نم نکرل تخا یتم و .مهیری م ءرشعلل م ءعبسلل نع تناک ءاوس ،اهلوبق نع تناک ءاوس ،ءلطاب و ءداهش و ءفیعض اهنأ اهیلل قلطا ءثالثللا ناکرألل و فلسلل نم قیقحتلا دنل ءحیحصلل وه اذه ،مهنم ركبأ وه نمع م ءعبسلل دعب هیف لاق ءنأ ریغ «زیجولل دشرملا» باتک یف ءماش وبأ لاق هوح و .فلخلل مهتءارق یف هیلع عمحملل ءحیحصلل ءرثک و مهترهشل ءعبسلل ءالؤه نأ ریغ :کلذ [1]یهتنا ،مهیریغ نع لقنی ام قوف مهنل لقن ام یلإ سفنللا نکرت

۴۴۴ یارب یناد ؛«ینادلل دیعس نب نامثع و رمع وبأ طفاحلا اذه ،کلذ یلع مهوړخاتم معن» دودح.تسا ۴۳۷ یکم ؛«بلالط وبأ یکم ماملل و». تسا بوخ دینکب هطحالم مه ار اهنی نامز .تسا هب تبسن یودهمل ؛«یودهملل راعم نبا دمحا سابعلا وبأ و». هدرک تافو یناد زا رتدوز لاس تفه رتشیب و تسا هتفر سلدنل هب دعب و هدوب اچ نآ یارب شلصا .تسا اقیرف آرد هیدهم رهش نبا ركب وبأ و». هدرک تافو یکم و یناد نیب .هدرک تافو ۲۴۰ رد مه وا .هدوب اچ نآ رد شت نوکس .تسا فورعم شبباتک ،تسا مصاوع بحاص ؛«یبرعلل

نایع رد نیما نسحم دیس اقآ موحرم .میدرک تبحص ناشیا زائالبق ؛«ینادمهلا ءالعلل وبأ و» .«انباحصا نم ناک» ءالعلل اوبل دیوگیم -نیدللا بجتنم- [2]یزار تسرهفلل رد دنیوگیم هعیشلل لقن و یارب اه ینس زا یکی هک تسا یبیجع تارابع کی .تسا ینس هک دنرادن دیدرت مه اه ینس و یارب ینس نیا هک ییالاب حدم زا دنیوگیم ،دنکیم لقن ار نیا هعیشلل نایع بحاص یتقو ،هدرک نم ناک» دیوگیم هک نیدللا بجتنم ینعی .«دحا لک عم هکولس نسح هل رهطی» ،هدرک لقن

یعی ش هک دشیمن مولعم هجوجیههه اب اه ینس مومع دزن اما .تشاد ربخ هنوگ رس روج کی ،«انباحصا دندناوخیم تازاجا هلسلس رد ار نآ یاهباتک .تسا هماغنه تنسله نیب ءالعال و با تیصخش .تسا ود ای کی رد شیپ لاس راهچ ای هس ام .تسا یگرزب تیصخش یلیخ .دندادیم هزاجا خیاشم همه و میدرک تبحص ناشی اب عجار هسلج

نبا رکبوبا .تسا فیدر رکبوبا هدزاوده دودح مدرک هاگن هک هی کدف رد نم ؛**یبرع نبا رکبوبا** .تسا هدرک تافو ۵۴۳ لاس رد هک تسا یبرع نبا رکبوبا مه نیا ،ینالقباب رکبوبا ،یرابنا

مکی دلج .تسه یطویس ناقتالال رد .دناهتفرگ اچک زا ار لقن ام منادیم ؛**«لقن ام یلع اولاق»** ۲۷۴ هحفص

لقن یبرع نبا رکبوبا زا ناقتالال رد یطویس ار «زاوجلل ةنیعتم ریغ ةعبسلا هذّه» ترابع .تسا یطویس زا لب بق رجح نبا .دنکیم لقن وا زا یرابل حتف رد زین ینالقسرع رجح نبا .دنکیم أطوم حرش یف سبقلال» مان هب یباتک یبرع نبا ؟تسا یبرع نبا بتک زا کی مادک رد ترابع نیا ؛۴۰۲ هحفص .تسا نآ رد ترابع نیا هک دراد «سنا نب کلام

وَأَهْلُ ثَمٍّ وَهَ امَّاهَنْعَ جَرْخِ امَّابَرِ لَبِ نِيَّيَعْتَلَا يِفْ لَصْأَبِ تَايَاوَرَلَا هَذَه تَسِيْلَو
يَكْمَلَا رِيْثَكْ نَبْ هَلَلَا دَبْعَ فَوْرَحْ قَوَفْ اَهْنِإَفْ يَنْدَمَلَا رَفْعَجْ يَبْأُ فَوْرَحْ كْ ،اهقوف
[3]همن رهشأ هأل

دنتسین لصا ،نییعت رد اهنیا هک دیوگیم ؛**«نییعتلا یف لصاب تاياورلا هذّه تسيْلو»** .ار یبرع نبا ترابع نیا رجح نبا و یطویس .دیورب اهنیا غارس دیاب آم تح هک دنتسین نیعم نیعی :تسا نیا یرابل حتف ترابع .تسا هدرک انعم هب لقن ار ترابع رجح نبا مرظن هب .دناهدرک لقن

قرف «زاوجل» اب «زاوجلل» دینیبیم ننتشگ کی اب .**[4]زاوجلل ةنیعتم ریغ ةعبسلا وّذه»** نا .تسا تروص نیا هب یرابل حتف رد .دنکیم

؛**«رشعلا تاءارقلال یف رشنللا باتک یف یرنجلال دمحم نب دمحم نیدللا سمش لاق و»** :من اوخب ار ماهدرک حیحصت هک هچنآ ات دینک هاگن ار ترابع .مهن هحفص ،لوا دلج رشنللا

و آلامتحا ول و ةینامثعال فحاصم لادح اتقفاو و هجوب ول و ةیبرعلا تقفاو ةءارق لک و ال و :تسا هداتفا مه ترابع کی اچنیا **اؤدر زوجیال یتلا ةحیحصلال ةءارقلال یهف اهدنس حص سانللا یلع بجو و نأرقلا اهب لزن یتلا هعبسلال فرحالال نم یه لب اهراکنا لحي ةمئالال نم مه ریغ نع مأ ةرشنللا نع مأ ةعبسلال ةمئالال نع تناک ءاوس ،اهلوبق** .تشاد یگداتفا ترابع هک دینکیم هظحالم ؛**«نیلوبقملا**

،هلطاب و اءاش و اءفیعض اءنا اهیلع قلطا ةثالثللا ناکرألال هذّه نم نکرل تخا یتم و» دعب و دنتسه هباحص لوا ،هعبس زا ربکا ؛**«مهنم ربکا وه نّمع مأ ةعبسلال نع تناک ءاوس** نیعبات زا ای .دنشاب نیعبات راغص زا دندناوئیم ءارق نیا زا یلیخ نوچ .دنتسه نیعبات رابک رابک و هباحص «مهنم ربکا» اذل .دنکیم تئارق نیعبات زا یلیخ عفان لثم ؛دناهدرک عامتسا قیقحتلا دنع حیحصلا وه اذه».دنتسه هرشع و هعبس ءارق زا ربکا نیعبات رابک .دنوشیم نیعبات «فلخال و فلسلا نم

دش رمل باتک یف». تسا ۶۶۵ هم اش و با اما تسا ۸۳۳ ی فوتم یرزج نبا؛ «**م اش و با لاق هون و**» و با ترابع .م یروایب ار نآ دیاب هک تسه ی ترابع اچنیا رد؛ «**کلذ دعب هیف لاق ؤنأ ریغ زیج و**» اهباتک رد هک دوشیم ی بیغ و بیجع یاه تشادرب دینیبیم دعب و دتفایم اهنیا .تسا مهم هم اش هیلع عمجم یلا عمسقم مهربیغ و ععبسلا نم عراق لک یلا هبوسنملا تئارقلا نا .دوشیم شخپ مه **مهتءارق یف هیلع عمجملا حیحصلا ةرثک و مهترهشل ةعبسلا ءالؤه نأ ریغ** ذاشلا و مه و عبس مه دیوگیم آحیرص؛ «**مهربیغ نع لقنی ام قوف مهنع لقن ام یلا سفنلا نکرت**» مه عبس ریغ رد .میراد ذاش و هیلع عمجم عبس رد ینعی .ذاش و هیلع عمجم .دنتسه روح و دعبس ریغ .تسا واثحب یاضف نیا .میراد ذاش

نارازه یالاب دیاش .تسا ینآرق مولع تارابع نیرتدربراکرب زا یکی ،دش لقن رشنلا زا هک ی ترابع هک دیهمتلا بحاص هک مدیسر نانیمطا هب مدوخ زورما .تسا هدمآ اهباتک رد یرزج نبا ترابع نیا راب رد ار رشنلا ترابع نیا یتقو دیهمتلا بحاص .هدوبن رشنلا ناشتسد رانک دنهدروآ ار ترابع نیا دننام .دوب هتخادنا ار تارابع زا ی شخب هک دنروآیم ی باتک کی زا ،دنروآیم مود دلج رد لهج ححص ناشتسد رد باتک دوخ زاریغ هب یرگید عبنم ، ۱۴۰ ححص ،مود دلج نیمه رد اما .دوب هتخادنا هک اچنیا نم هک ینیمه نیع دنروایب ار ترابع دنه اوخیم هک یمود راب ینعی .دنروآیم ار ترابع اچ نآ هدوب تسد رد اچ نآ رد هک ی عبنم اقاقتا ؟دنیوگب دنه اوخیم یزیچ هچ باتک لوا اما .دنروآیم ار مدناوخ هدرک ضوع هجرد داتشه و دص ار ناشی تشادرب الماک ،هتشادن ار تارابع نیا و هدوب دیهمتلا بحاص رد مه « اهدر زوجیال » و «بجو» نیا یتح دینیبب ار لوا ترابع .هدش یرزج نبا فرح لباقم و :تسین ناشت ترابع

فحاصملا دحأ تقفاو و -هجو ب ول و -ةببرعلا تقفاو ةءارق لک: «یرزجلا نبا» ظفاحلا لاق نع ما ةعبسلا ةمئالا نع تناک ءاوس .حیحصللا ةءارقلل یهف ،اهدنس حص و -الامتحا ول و -ةینامتعلال قلطا ،ةثالثلل هذه نم نکر لتخا یتم و .نیلوبقملا ةمئالا نم ،مهربیغ نع ما ةرشنعلال [5]«مهنم ربکا وه نمع ما ةعبسلا نع تناک ءاوس .»«ةلطاب» و «ةذاش» و «ةفیعض»اهیلع

تقف اوام ،تیبرع ةقف اوام .میراد زاین طرش هس دناهتفگ ناشیا .هدش طقاس امامت تارابع هیقب لوا شخب رد ناشیا بخ .دوشیم لطاب و ذاش و فیعض ،دشابن اهنیا زا یکی رگا .دنس تحص ،فحصم مادک .درادن رتاوت عبس هک دنیوگیم نف نیصصختم ؟!دنیوگیم هچ امش دنیوگیم دیهمتلا یرزج نبا ؟!صصختم

زا دراد ار اهنیا رگا دنیوگیم ؛«**مهربیغ نع ما ةرشنعلال نع ما ةعبسلا ةمئالا نع تناک ءاوس**» و «**ةذاش**» و «**ةفیعض**» اهیلع **قلطا ،ةثالثلل هذه نم نکر لتخا یتم و**» .تسا اهنیا زاب ،هعبسلا نع تناک ءاوس ینعی ؛«**مهنم ربکا وه نمع ما ةعبسلا نع تناک ءاوس .»«ةلطاب**» .میراد ذاش هعبس رد هک دیوگیم شدوخ دنیوگیم ؟دندنکیم انعم هچ ناشیا .دنیوگیم ذاش نآ هب مه دنتسین رتاوت عبس تئارق دیوگیم دراد ،تسا لها شدوخ هک یرزج نبا دنیوگیم نایب نیا اب نبا هکنیا رطاخ هب .درکیم ضوع راهظتسا رد ار ناشیا نهذآ لصا دوب ناشیا تسد باتک لصا رگا فرحا زا ،دینک در تسا مارح ،تسا ادخ مکح دوب دنسلا حیحص رگا هک دنکیم دیکأت یردق هب یرزج دنکیم راکنا ار رتاوت دراد ناشیا هک تفر یمن نیا غارس ناشیا نهذ دوجو نیا اب .تسا هعبس عبس هک دیوگب ده اوخیم دعب ،دینک در تسا مارح دوب دنسلا حیحص رگا یتح دیوگیم دراد هک یسک ؟!تسین رتاوت

هک دنیوگیم ناشیا ،«مهنم ربکا وه نمع ما ةعبسلا نع تناک ءاوس» ترابع نیا هب تبسن اما ... ةببرعلا تقفاو ةءارق لک « دیوگیم نآ زا لب بق بخ .تسه ذاش هعبس رد دیوگیم دراد دینیبب دنسلا حیحص رگا .دشابن دنسلا حیحص ینعی ؛«**ةثالثلل هذه نم نکر لتخا یتم و**»... اهدنس حص کی عفان یارب .مدن اوخ هداز نسح یاقآ چاح زا زورید هک یلاثم .تسا یفاک قیروط کی یارب دشابن

تفگ هک دیدی دنیوگیم ناشیا .تسا فیعض هک دنیوگیم ،«شئاعم» دیوگیم هک هدمآ قیروط حیحص هک دمآ یتیاور کی رگا دیوگیم .تسین رتاوتم عبس تفگن هک وا بخ !؟تسین رتاوتم ،تسا داش ،دوبن دنسل

الماک زیجولا دشرملا ترابع یاضف نینچمه .تسا نشورآ الماک یرزج نبا ترابع یاضف نیاربانب ار زیجولا دشرم ترابع هرابود هک نم .منکیم ضرع لصفم و میروآیم ادعب هللاش نا .تسا نشور ارچ و تسا ییاهفرح هچ اهنیا هک دنزیم ار شدوخ و دوریم نییاب و دوریم الاب یرزج نبا ولو ،مدناوخ تینهذ رگا هک دیوگب ار یزیچ دهاوخیم زیجولا دشرملا ترابع زاب یلو ،دیوگیم ترابعلا بکست هدرک در ار یرزج نبا زمرق طخ هک تسا تسرد .تسین دراو وا هب تاداریا نیا دینک زاب یبوخهب ار وا نبا هک «یوارلا طبض ةلق» دیوگیم هکنیا .دراد یوصقم اه نامه رد اما دوش یم تحاران ناشیا هک دننک وحم نیمز هرک یورزا ار دشرملا باتک شاکیا دیوگیم و دش تحاران ربعت نیا زایلیخ یرزج بسکت » زا ثحب رد هللاش نا .دشابن نینچنیا منامگ هب نم .تسا هز ار یفرح نینچنیا هک هلاءاش نا میسرب نیا هب «ترابعلا

نیمه زاب و دشاب هدی ار ترابع نیمه دیهمتلا بحاص هک تسا لم تحت الماک نم نهذ رد :درگاش .تسناد یم ربتعم ار دنسل حیحص هک هدوب روط نیا یرزج نبا رظن رد ینعی .دنکب ار تشادرب .تسین رتاوتم دیوگیم ناشیا ،دیراذگب دیهمتلا بحاص یولج ار یرزج نبا ترابع

؟روطج :داتسا

.دشاب دناوتم نانچمه تینهذ نیا :درگاش

.تسا رتاوتم رشع ،چیه هک عبس دیوگیم شرگیدی بتک رد و رشنلا باتک رد رگیدی یاج هه رد :داتسا

،دوب مه فارگاراپ نیا رگا هتشاد ناشیا هک یتینهذ اب ینعی .تسا طخ هس نیا رد نم ضرع :درگاش نوچ .دنکیم نضوع ار دیهمتلا بحاص تینهذ هلمج راهچ -هس نیا دوجو ینعی .دزیم ار فرح نیمه زاب ؛«ةثالثل هذه نم نکر لتخ» هلمج نیمه اب اذل .دنراد قرطعاونا اهنیا هک درادن هجوتآ لصا ناشیا .تسا داش اهتقو یهاگ هجیتن رد و هدش لصاح لالتخا نیا دیوگیم

ترابع ریظن .دینک هاگن ار اج نآ .ماه دروآ ار هماش وبا ترابع .تسه هحفص کی هی کدف رد :داتسا .تسا اهنیا هب بستنم ضعب .میراد داش و هیلع عمجم میوگیم نم هک دهیم حیضوت حضاو زوری هک داد حیضوت یاهنوگهب ناوتم ،دوشیم تحاران هک مه یرزج نبا .تسا اضف نیا رد هماش وبا نب نایفس فرح دروم رد هتکن چنپ .میناوخیم ار وا ترابع هللاش نا .دوش رتمک مه وا ی تحاران وبا هرطانم ،تسا بوخ دینک هدافتسا نآ زا رتشیب رگا امش .دینک لمأت نآ یور هک هدمام هنیعی رد هک تسا اهتکن همه دمآرس اهنآ زا یکی هک دراد بوخ یلیخ هتکن چنپ هنیعی نبا اب رهاطلا .دینکب هطحالما هدرک مه تشاددای و ما هدروآ هی کدف

؟تسیچ هب عجار :درگاش

یلیخ منامگ هب .اهنآ یموسا صوصخم ،تسا دروم چنپ .تسا هنیعی هب نایفس فرح دروم رد :داتسا .تسا یلابقتسا ای یئارق هق ای هک یرتاوت .دیآیم راک هب مه رتاوت ثحب یارب .تسا حضاو

دمحأ نب نسحلل ءالعل وبأ طافحل رءص ؛142 ،نلءل بءءنم-٥٩ ص ،صنل ،(لزازل) ءسرهفل [2]
فل فلنصل هل و انباصأ نم ناك ءارقلل و ءلءل ملع فل ءمالعل ؛لنءمهل راطعل نسلل نب
هلع ءأرق و هءهال ءءابل و عطاقم ءفرعم فل ءءهل بءك اهنم ءارقلل و رابلأل

٤٠ ص سنأ نب كللم أطوم ءرل فل سبلل [3]

٣٠ ص ء رابلل ءفل [4]

٥٠ ص ء نأرقلل مولع فل ءلهمءل [5]